

Teresa Paryna

Urodziła się w Sońnicy Jarosławskiej w rodzinie przesiedleńców z miejscowości Czystki koło Lwowa, mieszka w Przemyślu. Jest autorką 18 zbiorów wierszy oraz laureatką wielu konkursów poetyckich. Należy do rzeszowskiego oddziału Związku Literatów Polskich, gdzie obecnie pełni funkcję skarbnika.

Orlątom

Kiedy wiosenna burza
zrywa pierwsze czereśnie –
myślę o was.
Wiosna zawsze
kłóci się ze śmiercią.

Jak udźwignąć
tę naszą wolność,
co ma zapach krwi
dziecinne twarze,
matczyne lzy...

Tamta miłość,
wasza nagła dorosłość
tak bardzo
nie pasuje do współczesności,
namaszczonej sprytem,
karmionej lichością,
rozpędzonej donikąd...

Jakże miałki jest piasek liter
mojego żalu
na zimnym marmurze
waszych imion...

Listopad 2018 r.

Myśląc o Kresach II

Wtargnęli czarną nocą –
splądrowali pałace,
podpalili dwory
i z dziką lubością
zaczęli wszystko
malować na czerwono.

Czerwień z czernią
zszywa groźna nić...

Tymczasem,
tyle tu ciebie –
ten sam duch katedry.
Na grobie Konopnickiej
codziennie świeże kwiaty.
„Lwowska Fala” płynie
staropolskim zwyczajem.
Bruk ulic czeka
w kamiennym uporze.

Schodzi tania farba
z wielkich zafalszowań.

Myśleli, że cię zepchną
w najciemniejszy niebyt,
tymczasem wciąż
tyle tu ciebie POLSKO!

Czerwiec 2018

U progu Kresów

U progu Kresów stanąć z kuferkiem podróżnym
pożyczonym od Konopnickiej.
Tam – położyła strofa, ryngraf, rękawiczki,
wachlarzyk, kilka zdjęć...
Woźnica batem przetnie czas
i otworzy się droga w sam środek historii –
koleiną zdarzeń, na przełaj przez las,
gdzie liście dębu wciąż jak u Orzeszkowej
i tak samo śliczny dworek modrzewiowy,
w którym wiotkie panny mdlały w lipcu.

Ech za Niemen, za Niemen do Justyny i Jana
do Emilii cierpiącej na „Globus”.
Do lasów i pól haftowanych kwiatami,
z których dziewczęta wiły świętojańskie wianki.
Do bezkresnych stepów, stanic i kurhanów,
gdzie wiatrów wieczny taniec.

Z kresowego boru ciemnego jak wieczność
nagle wyskoczą rycerze Jagiełłowi,
by przepędzić tatarskie hordy.
Cichnie szum chorągwi, ostry szczęk broni.
Tętent koni ginie w dąbrowie.
Gdzieś wysoko – lot orła i bystrookie sokoły...
W liliowej dali kwili skowronek stepowy.

Matka jeszcze tak młoda rozplata długi warkocz,
Ojciec na organkach smętną dumką się żali,
nim wszystko minie, odpłynie w cklive strofy ballad,
nim spadnie na Kresy nocy czarna ćma.

Czerwiec 2018 r.

Na Wołyniu

Tutaj każdy lipiec
ma przerażoną twarz...

Przez chutory i jary
cisza się wlecze.
Białymi ustami
pieczętuje groby.
A kurhanów i krzyży
tu krwawy dostatek.
Trudno zmierzyć
wszystkie stopnie bólu.
Trudno zliczyć
ciosy, stosy, pożary...

Na ruinach i zgłiszczach
pomyłony wiatr
krzesze hołubce...
Milknie drożdż
i skowronek stepowy.

Tutaj zawsze w lipcu
martwa cisza
snuje nitkę żalu.

Maria Stefanik

Pochodzi z Jedlicza, a od 2004 r. mieszka w Żarnowcu obok Muzeum Marii Konopnickiej. Od niedawna członkini rzeszowskiego oddziału ZLP. Debiutowała w 2007 roku tomikiem *Dobra prym*, kolejnymi były *Krajobraz polskich dusz* (2010) i *Kresowe tęsknoty* (2015). Publikuje w wiersze w prasie literackiej, almanachach i czasopismach regionalnych. Należy do Regionalnego Klubu Poetyckiego w Krośnie.

Przy alei patriotów

Pamięci historyka Karola Szajnochy

Nad łyczakowskim cokołem
polski orzeł pamięci
skrzydła rozkłada
w dzieje jednej Ojczyzny:
dumne, wzniosłe,
z klęską, a później bez przystani.

Popiersie patrioty ze srogą miną
„Przechodniu, stań na chwilę” (...)¹,
losy moje w twoim ręku,
kto spadkobiercą mojej historii,
dla czasu oddanej
z postacią brudnych chwil?

A dwie muzy Klio i Melpomena
obejmują bohatera w wieczyste władanie
za wytrwałe czyny
i wierną talentowi – służbę pióra.

A tarcza trzech narodów
na straży kroniki ojczystej,
w duchu dziejopisarza:
„Nie zawiodłem w mojej wierności”².

¹ Jan Nepomucen Kamiński (1777–1855)
² Biblia, Ps. 89,34

List

Pamięci historyka Karola Szajnochy

Drogi patrioto!
Wstąp po latach na katedrę polskości,
naucz nas własnego narodu dziejów
i szacunku dla historii,
aby nie błędzić tożsamością
i czuć się Polakiem.

Przywołaj swój zawód literacki
w szeregi powołanych,
aby zostali profesorami Ojczyzny
w burzliwych Jej dziejach,
a szkice, rozprawy naukowe
kreślono z sercem i talentem
dla przyszłości!

A słowo w przekazie
dorosłego adepta – czyste
nie szpeciło skrótami,
łączyło zagubionych
i zostało stróżem polskości!

Stefan M. Żarów

Poeta, animator kultury, publicysta i krytyk literacki, autor m.in. tomików *na Styku cieni* (2016), *Itaka Odyseusza* (2016), *na Skraju podróży* (2017), *Inez* (2018), *Kurtyna kolorowych szkielec* (2018). Były długoletni wiceprezes RSTK; obecnie wiceprezes Mieleckiego Towarzystwa Literackiego.

Finalis Concerto

wspomnienie Janusza Kapuścińskiego

poeta
to samotny hobbit
strażnik ostatniego nokturnu
płodny szczerp oliwnego ogrodu
szczytujący czas
który dla ciebie już nieistotnym epizodem
ziemskiej wędrówki
pomieszkiwania
pomiędzy swymi

dom
praca
rodzina
pejzaż rozpostarty pomiędzy skrzyżowaniem ulic
a listą uczniów szkolnego dziennika

niosłeś pofałdowaną pamięć
podręczników historii
skonfrontowany z otaczającą rzeczywistością
opisywałeś przeszłość w codziennych zmaganiach
z różnorodną materią.

Muzy poezji uwalniały cię ze schematu życia

*...pewnego jesiennego przedpołudnia
w parkowej scenerii w Jasienicy Rosielnej słuchaliśmy
głosu Twojej poezji zawieszeni na podeście wirujących
liści Podkarpackiej Izby Poezji*

Miriam

Pamięci Wojciecha Kilara

Ta miłość z ogrodów codziennych
Wygląda
przechadza się Bernardyńską
przy studni na rozdrożu
Przysiada

Ta miłość Ciemnooka
W odbiciu witryn butików

Ta miłość to Grunwaldzka
codzienna porcja przeżyć
Muśnięcie promieni
Wiedza dojrzałego drzewa
ospała Sowa
Gwarna w wieczornych uściskach

Ta miłość Popłątana
Wzajemnością uczuć
Angelus
biegnącego chłopca
Zapamiętane nuty
Modlitwa
Partytura niezwykłego życia

Chciałbym spotkać Ciemnooką
niezwykłego Mistrza...

Andrzej Koneczny

Rzeźbiarz i poeta, w latach 80. związany grupą poetycką „Pod Dębem”, wyróżniany w ogólnopolskich konkursach poezji. Drukowany w prasie, ostatnio w antologii poezji *Poezjo dodaj nam skrzydeł 2012–2013* wydanej w Toronto, prezentując grupę poetycką „Skrzydłaci”. Artysta, który uciekł przed rzeczywistością w leśne przetrzenie. Mieszka w Kobyłce pod Warszawą.

kasztany roztrzaskują jeże

kasztany roztrzaskują jeże
powieki wierzb wpatrzone w pochyły klon
w chłodzie poranka siedzisz na ławeczce
po stawie kaczek
rozkrzyczany ryąd

spłowiej kurtki stawiam zdarty kołnierz
chmur kołtun z wiatrem wróży ulewny deszcz
przyśpieszam kroku mimo starczego wieku
lekko spóźniony
bity zadyszka w bok

widząc mnie wstajesz z rękoma w kieszeni
uśmiech apaszki pozdrowienie śle
za chwilę usta wilgotnością szminki
i w tym momencie
budzik przerywa sen

kart historii z ksiąg nie wrywaj

kart z historii z ksiąg nie wrywaj
zawsze będą rocznice
jak cisza zapłaczę

serce wie najlepiej
aż rozum się wystraszył
k r w i
co pod sztandarem
czy daremnie przelanej

czcij daty
skoro przeszłość męstwem się wślawiła
nad mogiłą co wolność przywlokła
dumnie stań Polakiem

niech biało-czerwona
daj Boże
przyszłym pokoleniom

orłem w koronie
n a s t a j e

przychodzisz

p r z y c h o d z i s z
noc powieki szeroko otwiera
nie tylko gwiazdom

i braknie powietrza
nie dlatego że duszno
za oknem

p r z y c h o d z i s z
z tasiemkami wiatru we włosach
że spłoszone mgły tak nie tańczą

nazbyt płocha
stąd milczenie jak barwa na płótnie
ma przenikać nie gadać

p r z y c h o d z i s z
i nie wiem po zwariowanie
rozum czy serce gorączką narasta

zaiste deszczu potrzeba
by kostkami lodu móc ostudzić
dłońmi podparte czoło

po nutach wiatru

włóż zgniłą zieleń jesiennego płaszcza
chryzantem chustkę zmysłowo zwiąż – pantofli lekkość
po nutach wiatru
chodź
wybiegniemy dotknąć kasztanów
tak kolorami pooddychać
na głos się śmiejąc

z torebki wyjmij tuszu rzęsę – niechaj zobaczy
pochyłość ławki na bulwarze
łódek kołyski
jeśli ta radość ma coś znaczyć
rozum zatrać
na stromych schodkach
splątanych dłońmi pocałunków